

Bohoslužby v Zábřehu 30.května 2021

Mt 28, 16-20

Milé sestry, milí bratři, každý z nás se kdysi něčemu učil, něco studoval. Odborná škola nás uváděla do tajů řemesla, různých znalostí, postupů, ale i třeba otázek k zamyšlení. Než jsem se pustil do odborných studií, měl jsem za to, že stačí tady jeden drát, zde taková součástka a měl by to fungovat. A popravdě v mnoha oborech nám často taková základní znalost stačí. Něco nějak uděláme, protože to okoukáme, vyčteme na internetu. Pak se ale stane, že několikrát osvědčený způsob toho, co děláme, selže. Po sto prvé to nezafunguje. Důvod člověk pochopí až po hlubším ponoření se do problému. Proto tedy studujeme, chodíme na různé školy. Nestačí nám vědět, že věci nějak fungují. Potřebujeme často najít odpověď na otázku, proč takto fungují, protože jediné tak možná najdeme i cestu k tomu, aby fungovaly lépe, bezpečněji. Stále častěji se nám tedy stává, že na různé problémy voláme odborníky, neboť zjišťujeme, že úspěšné řešení přesahuje naše možnosti.

Dalo by se říct, že Ježíš také přišel, aby nám pomohl hledat řešení tam, kde my sami nevidíme už žádné možnosti. Jeho slova o Božím království a činy uzdravení nebo vyhánění zlých duchů, to všechno ukazuje nejen jeho velikou moc, ale také Boží lásku. Lidé, kteří měli tu úžasnou možnost Ježíše potkávat, naslouchat jeho slovům, prožívali velké chvíle, cítili cosi mimořádného, co zasahovalo do jejich života. Jenže Ježíš měl na zemi pevně daný čas, po němž se vrátil ke svému Otci. A jeho dílo tak pokračuje působením učedníků. Jistě, tak to vlastně chodí ve všech oborech. Když někdo něco umí, předává své umění dalšímu. A tak si hledá svého nástupce, pokračovatele. Takto se to dobré udržuje pro další generace. Má to však jeden háček. Je třeba nejen mistr a učedníci, ale také je třeba vědět, co je právě to podstatné, co je dobré předat, a co je už na talentu a zručnosti těch dalších, co tedy oni sami do toho vloží.

Když se Ježíš loučil se svými učedníky, předal jim zřetelné poslání. Myslím, že slova, která jsme dnes četli z Matoušova evangelia, ukazují celkem jasně další cestu učedníků. Tři roky Ježíše následovali, učili se od něj, stali se svědky jeho vzkříšení. Teď je třeba, aby se s jeho slovy seznámili i mnozí další, aby se stali Ježíšovými učedníky. To by nás možná mohlo zarazit. Ježíš nemluví o povolání nějakého malého okruhu, nemluví o tom, že když někdo z těch jedenácti umře, má ho nahradit další, který by jeho roli převzal. Učednictví je něco, co se týká široké masy lidí. A nejen z jednoho národa, z lidu smlouvy, ale ze všech národů. I když to zní hezky, vyznívá to slavnostně, přeci jen to může člověka zvyklého přemýšlet v mezích své země a svého lidu zarazit. Nějak to nesejde tomu, co se zdálo doposud i na Ježíšově jednání přirozené

a normální. Chodil po Galileji, Judsku, Samařsku, mluvil k těm, kteří znali proroky a Zákon. Jenže jak nést jeho slovo o naplnění Zákona tam, kde Zákon nikdo nezná? Jak přetlumočit Ježíše a jeho oběť na kříži národům, které neznají základní pojmy, nedokáží vnímat, co je obsahem Ježíšova titulu Kristus? To je otázka, kterou si musíme položit i my v dnešní době. Známe toho hodně, právě díky rozvinutému vzdělávání má dnes každý možnost získat pár základních informací o kultuře ze které vyrůstá Ježíšova zvěst. Ale on vposledku není problém ve znalosti kultury a nějakých základů. První Ježíšovi učedníci tyto základy měli a znali je. Stejně však při setkání s Ježíšem pochybovali, nerozuměli tak docela jeho dílu. Abychom tedy kdekoliv a kdykoliv mohli Ježíšovo evangelium nést, je potřeba se hlouběji zamyslet nad tím, co je jeho jádrem, základem. Proto je získávání učedníků doprovázeno dvěma důrazy – křtem a učením.

Nejprve bych se zastavil u toho učení. Ono to vypadá snadno a jasně. Pro Izrael nebylo Ježíšovo vystoupení zvěstí jiného Boha, než kterého vyznávali. Proto i samotná zvěst celkem zapadala do kontextu Zákona a proroků, Ježíš sám říkal, že v něm je Zákon dovršen. Přiznat Ježíšovi božský titul se rovnalo rouhání a vnímat jeho učení jako něco nového toto přesvědčení o rouhání ještě násobilo. Jenže v jiném prostředí je všechno jinak. Mezi pohany je Ježíš právě ten nový Bůh, který je zvěstován a je tedy potřeba položit důraz právě na něj, na jeho slova, na to, co lidem kázal. Říkáme, že Ježíšovo učení nelze vytrhnout z kontextu dějin Božího lidu. Zároveň však je zřetelné, že i bez tohoto kontextu je srozumitelné. V tom je právě Boží dílo geniální. I když budeme mluvit jen o Ježíši, tak mluvíme o všem důležitém z celých dějin Božího lidu. A to se týká i jeho oběti na kříži a vzkříšení, tedy událostí, které patří k základním kamenům evangelijní zvěsti, ale zároveň největším zádrhelům. Zde totiž Bůh ukazuje, jak velký rozdíl je mezi ním a námi. Zde vidíme lidské dílo oproštěné jakýchkoliv obalů, v celé jeho nahotě. Odkrývají se myšlenky nitra, ačkoliv se jim na povrch tolik lidé brání. Jsme bezmocní proti zlu. Základní otázka tak není, jestli mu dokážeme odolat a konat jen dobro, ale do kdy mu dokážeme vzdorovat konáním dobra. Vždyť ten dav volající po Ježíšově ukřižování byl dav jinak slušných a dobro konajících občanů. Stejně jako dobro konající slušní občané, kteří by kuřeti neublížili, dokázali stát v davu lynčujících po skončení války nebo oslavujících lidské modly v dalších letech. Proto je tedy Ježíšův příběh na kříži tak hořkou pilulkou každému, kdo se snaží postavit lidskou existenci na dokonalosti lidského jednání. Myslím, že nemusíme brouzdat moc hluboko do minulosti, abychom poznali, že tato dokonalost má své zřetelné hranice a nebývá moc těžké jich dosáhnout. Na rozdíl od Božího jednání, které na kříž zareagovalo odvaleným kamenem od Ježíšova hrobu.

Učit Ježíšovými slovy tedy lze i tehdy, když lidé nemají základní povědomí o dějinách Božího lidu. Ta slova totiž mluví o každém člověku v jeho situaci bez ohledu na to, kterému božstvu se klaní, na který oltář přináší své oběti. Jen to učení musí respektovat, že Ježíš není agitátor Izraelského království či antické civilizace. Je ukazatelem k Božímu království, se kterým žádná lidská království ani říše nepřekrývají. Toto království ani nebudujeme, ani nespravujeme. Jen s vděčností přijímáme, když se právě Ježíšovými slovy necháme v životě vést.

Druhým důrazem učednictví je křest. O něm samotném se již popsalo mnoho stránek knih a jistě se ještě další spousta popíše. Je to opravdu důležité téma. Mě však v tomto textu zaujala formulace vztahu křtu a jména Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Často tuto formulaci používáme jako zdůraznění autority, která za tím, kdo křtí stojí. Je to proto, aby se odlišil křest Janův a křest spojující Ježíšovi učedníky. Ovšem ta formulace je mnohem zajímavější. I když zní na první poslech nelogicky. Ve jméno, nebo také do jména. Myslím, že k pochopení nám pomůže odpoutání se od klasického vnímání křtu jako úkonu, kdy se vodou pokropí děti, nebo ponoří do vody dospělí. Tato formulace mluví o vztahu, o svázání člověka s Bohem. Řekl bych tak zcela jednoduše prostě, podívejme se na to jako na podobenství. Člověk je do jména vsazen jako třeba sazenice do záhonu. Pravda, jméno není hmotné tak jako hlína v záhonu. Ale pro lidský život plní úplně stejnou funkci. Dává mu základ, na kterém stojí a může existovat, stejně tak dává vše potřebné pro udržení vlastního života. Je to podobné, jako když apoštol Pavel píše, abychom v Kristu zapustili kořeny. A to zvláštní jméno, do kterého vstupujeme? Pravda, je to vyznání Boha v Trojici. Původně jsem si říkal, že zde je prostor mluvit o průniku do tajemství Boží existence, která se projevuje tím, že Bůh je ve třech osobách a jedné podstatě. Ale ono je to přeci jen o něco prostší. Mluví se o zdroji našich sil, o jménu tom, ze kterého čerpáme život. Bůh Otec, Syn i Duch má jen jedno jméno. Když budeme sledovat Ježíšovo učení, zjistíme, že je to právě jeho jméno. Bůh Otec, Bůh otců, ten se představil jako jsem, který jsem. O Duchu zase Jan mluví jako o Přímluvci a Utěšiteli. Ten, který je stále stejný a zůstává na věky jako náš přímluvce a utěšitel, je právě Ježíš. A tento Ježíš nás volá, abychom pokračovali v jeho škole života. Nejprve jsme učedníky, kteří naslouchají těm starším a zkušenějším, poznávají, kdo to Ježíš vlastně byl. Učíme se znát jeho slovo, učíme se s tímto slovem pracovat ve svých životech, aby tyto životy mohli být oslavou dobrého Božího díla. A pak přijde čas své umění předat. A zde poznáváme, že nestačí jen několik naučených pouček, frází, které se naučí děti v nedělní škole, aby je o něco květnatější prezentovaly při confirmaci. Každý mistr svého učedníka poučí, jaký je materiál se kterým pracuje. Ten se moc nemění. Ale také ho naučí, co sám o tomto materiálu poznal, jak on sám se s ním naučil pracovat, aby jednou jeho učedník nejen kopíroval jeho pohyby nástrojem, ale sám tento nástroj ovládl.

Ježíš nás poslal, abychom nesli evangelium. To je nádherný materiál, který se ocitá v našich rukou. Mistrovství, které k němu přidáme je naše ponoření se do Božího jména, tedy svědectví vlastního života, svědectví, jak toto evangelium zpracováváme do každého dne, který je nám dán. Buďme v této škole dobrými mistry, aby naši žáci časem nezemřeli hladu.

Pane Ježíši, naučil jsi nás mnoho důležitého. Směli jsme toho spoustu slyšet a vidět. Prosíme, pomoz nám najít způsob, jak tvé slovo také žít, jak ho předat jako pevný základ života další generaci.

Neděle 30.května 2021

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 09:50 -

Amen.